

losu. Marija Terezija se poslavlja od svoje hčerke Marije Antoniette. Sfinga in piramide pri Gizehu. Akropola v Atenah. Forum Romanum. Hagia Sophia v Carigradu. Periklej. Aleksander Veliki. Cezar. Karel Veliki. Pompeji. Grad Habsburg. Rudolf Habsburški. Kiepertov zemljevid: Imperii romani tabula geographica.

VII. razred. Slike: Bogomir Bujonski. Friderik Lepi se vrača v ječo k Ludoviku Bavarskemu. Jan Sobieski pri Dunaju 1683. I. — Severin in Odoakar. Leopold VI. Slavni pred Damietto. Hadmarja Kuenrinskega ujamejo vojaki Friderika II. Bojevitega. Smrt Friderika II. Bojevitega. Vojvoda Rudolf IV. si ogleda stavbo stolne cerkve Sv. Štefana. Friderik s praznim žepom se da spoznati Tirolcem. Habsburžanom se izročita vojvodstvu Avstrijsko in Štajersko. Arpad zasede Ogrsko. Turki oblegajo Dunaj 1683. — Prizor iz križarske vojske Konrada III. Oton Veliki v bitki na Liškem polju. Samostanski dvor. — Kolumb. Peter Veliki. Svatopluk. Rastislav. Karel V. Odhod Gotov po bitki ob vznožju Vezuva. Rudolf pri mrtvem Otokarju. Sobiesky po osvobojenju Dunaja 1683. Benetke. Doždova palača v Benetkah. Wallenstein. Kolonič in Starhemberg. — Svetovni zemljevid odkritij.

VIII. razred. Slike: Tu felix Austria nube. Sestanek Maksimilijana I. z Vladislavom, kraljem češkim in ogrskim. Viteški grad. Kraljevi poslanci kot sodniki. V viteški dvorani. Turnir. Obleganje srednjeveškega mesta. Kmetje in vojaki najemniki. Napoleon. Avstrijski vladarji. Henrik Jasomirgott. Cesarji iz habsburškega rodu. Rudolf Habsburški. Maksimilijan I. Marija Terezija. Jožef II. Avstrijski junaki. Nadvojvoda Karel. Starhemberg. Princ Evgen. Lavdon. Tegetthoff. Radecki. Andrej Hofer. Ressel. Haydn. Nadvojvoda Albrecht. Cesarjevič Rudolf. Nadvojvoda Franc Ferdinand. Razni grbi. Svetovni zgodovinski zemljevid. Slike slovenskih pisateljev.

»Zemljepisje« in »zgodovino« za VI.—VIII. razred je uredil g. J. Jeglič, ki so mu prav pridno pomagali gđ. E. Rekarjeva, gđ. A. Sarkova, gđ. M. Trillerjeva g. K. Wider in g. F. Gabršek. (Dalje.)

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca meseca kimavca 1905 K 158.178·22.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštinih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Sovražnik človeštva.

Kako vplivaj šola na mladino, da se obvaruje navade pijančevanja in da se jo uveri o kvarljivosti alkoholizma.

Spisal Armin Gradišnik.

(Konec.)

Kakor ob drugih prilikah, bo tudi vzajemno delovanje s katehetom mnogo koristilo. Osobito razne resnice iz katekizma ter mnogi zgledi iz sv. pisma se dajo dokaj dobro izkoristiti proti pijančevanju. N. pr. pri IV. božji zapovedi se omeni, da pijanec niti staršev ne spoštuje, da vzdigne roko proti materi, da pretepava očeta i dr. Pri V. naglavnem grehu

se da izvrstno pobijati nadzmernost in brezmernost v jedi in zlasti v pijači. Kam dovede nezmernost, nam kaže usoda Sodome in Gomore. Omenja se lahko zdržljivega Janeza Krstnika napram zapravljevemu razuzdancu v sv. pismu i. t. d.

Pri jezikovnem uku se nudi učitelju dosti prilike, kazati na alkoholizem in govoriti o škodljivosti pijančevanja ter o koristi zmernosti, uporabljajoč dotična branja v berilih ter snov pri nazornem nauku. (»Voda — najboljše vince za otroke.) Pri Jordanovi podobi »Zima« se omeni, ko se govori o popotniku, kako nevarno je njemu piti opojnine, ker lahko zmrzne. Sploh pijači vdan človek težko preboli opasne bolezni, osobito vnetja. — Učitelj porabi pregovore, kakor n. pr. »Pijanec se le tačas preobrbe, ko se v jamo zvrne«. Take izreke naj otroci često pišejo v lepopisnice. Tudi je umešno, slične izreke prirediti na trd papir ter jih potem pribiti na primeren kraj: na hodniku ali drugod. —

Pri računanju rabi učitelj (pri uporabah) take naloge, ki otrokom živo predočujejo materialno škodo opojnin, na drugi strani pa osvetljujejo ogromno korist zmernosti. »Nekdo porabi v mesecu povprečno vsak dan 75 h; koliko popije na leto? »A porabi za pivo mesečno 20 K; njegov prijatelj pa le 12 K; a) koliko si lahko prihrani na leto; b) koliko bi znašal letni prihranek, ako bi nič piva ne pil? Takih in enakih zgledov naj si učitelj sestavi in potem svoječasno porabi pri pouku.

Prirodopisje. Ko se govori o vinskem trsu, o hmelju, se ima otroke opozoriti, kako grdo je to, če kdo preveč pije, ko je pijan; pa da je tudi jako škodljivo i. t. d. Govorivši o krompirju, se tudi omeni da se iz njega žge i hudo žganje, kak strup da je žganjica i dr. Isto naj se učencem zabičuje, ko se jim pri raznih drugih sadežih razlaga, da se tudi iz njih napravlja žganje.

Zemljepis. Tudi tu naj se ne pozabi, ožigosati poguben alkoholizem, ko se n. pr. razpravlja o pridelkih (vino, hmelj i t. d.) posamnih dežel. Otrokom se pove, da so prvotni prebivalci Amerike, t. j. Indijanci, skoraj že izumrli, to pa zgolj zaradi nezmernega uživanja opojnin, zlasti pa žganja.

Zgodovina. Ta nas uči, da so narodi napredovali, dokler so bili zmerni; ko se jih je pa lotila nenasitna poželjivost, so jeli propadati in so tudi propadli. (Grki, Rimljani). Špartanci so znani po svoji treznosti in zmernosti. Njih naj se torej stavi otrokom v zgled! Posamne zgodovinsko znamenite osebe — Karel Veliki, Rudolf Habsburški — se naj omenjajo zaradi njih zdržljivosti, posebno v pijači. Pred vsem pa je naš cesar dika treznosti ter je ravno zaradi tega — vkljub visoki starosti — še tako zdrav in čil!

V vsaki šolarski in okr. učiteljski knjižnici bodi nekaj popularnih del o alkoholizmu in njega posledicah. Učiteljstvo skrbi za to ter po možnosti samo spisuj take spise!

Učitelj sam naj bo zmeren v pijači! Tudi v tem pogledu naj daje dober zgled otrokom in odraslim.

V kmetijskih in bralnih društvi naj se večkrat prirede poljudna predavanja o alkoholu ter o materialni in intelektualni škodi, ki jo povzročuje pijančevanje.

Med mašo ljudstva naj se razširjajo — če le možno brezplačno — spisi o alkoholizmu in o tem, kar se njega tiče.

»Delavsko antialkoholistično društvo za Štajersko« je izdalo nedavno knjižico »Schützt die Kinder vor den geistigen Getränken!« v nakladi 15.000 izvodov ter izmed teh razdelilo 10.000 komadov med delavske obitelji na Štajerskem. Dunajska »Frei Lehrerstimme« o tej knjižici piše nastopno: